

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za jeden mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Slovenski kmet.

(Dopis.)

Brali ste te dni in sami ste videli, da je zopet šlo toliko in toliko Slovencev na Vestfalsko in tamošnje rudokope. Nemec je že precej omikan delavec in ne hodi več v jami, kratit si življenje. V vrste odlišnih Slovencev stopijo v domačem premogokopu nove, s kmetij prihajajoče moči. Že zatiški okraj na Kranjskem, kjer je bil doslej še dober kmet, ki je vse svoje delavske moči doma porabil ter se dobro prehranil, daje zdaj že več sto ljudi na Gorenji Štajer v knapovsko delo. Hrome in izčrpljene mlade starce dobi domovina nazaj. Domača kmetija nima več čvrstih mlajših delavcev. Na drugi strani hodi mlajše ženstvo s kmetij v Ameriko, ali v večja nemška in laška mesta. Kar pa pride nazaj, je pohabljen, telesno in moralno. Ta proces se rapidno širi. Slaba letina jih vrže sto mladih ljudi več v tuji svet. Slovenska kmetija — z Bogom! To, kar nazaj pride, ne bo nikdar več kmet, ki je podnožje vsega narodovega življenja; tak človek se ne privadi več kmečkemu varčljivemu življenju in ne skromnim razmeram istega. Kmet je s tem v srce zadet. Kmeta ne ustvariš na papirju, če mu pišeš, naj tako in tako dela, pred vsem ga je treba gmotno držati, da mu njegova mladež od mize in s kmetije ne uhaja, in da on sam potem ne postane zdvojen človek, kateremu je vse jedno, kako hoče iti naprej.

S slovenske kmetije se izseli krepki, oženjeni mož. V Belikrajni je bilo 38 tisoč prebivalcev. Teh je in najboljših moških močij kakih 15 tisoč v Ameriki. Malo moških je ostalo. Ženske in otroci obdelujejo to sicer toliko rodovitno zemljo. To ženstvo pa najdeš tudi na vseh božjih potih. Daleč na Gorenjsko nosijo uboge krajcarje in jih dajejo za maše, mej tem ko same po poti stradajo.

Tako je na Dolenjskem, na Notranjskem in na Goriškem. Na slov. Štajerskem je še dosti lepih kmetij, na Koroškem tudi, ali že je videti iste pojave, kakor na Kranj-

skem. V vinorodnih krajih ostaja nekaj vincarstva, ki ne more stran, drugi mlajši ljudje pa hodijo na Gorenje Štajersko. Boljši kmetje vsako poletje tarnajo, da ni delavcev. Tako se drobi naše kmetijsko ljudstvo. Če bi z doma kaj več šole seboj jemalo, bi se bilo. Zaslužili bi vsaj ti mladi ljudje več, prišli bi v manj težavno, bolje plačano fabrično delo; tako pa s Poljakom, s Slovakom in Hrvatom vred opravljajo najtežavnejša, najnevarnejša dela v rudokopih, kamor delavci omikanejših narodov več nečejo iti.

Doma nakupujejo tuji mnogi velike grajščine ter se v njih utabori kar po 100 snežev. Nunske samostani se utihotaplajo za moškimi. Misioni jezuitov, lazarištov in zdaj že tudi frančiškanov, katerih je redko kdo osmo šolo zdelal, se kar vrste. Ti ljudje kar drug drugemu kljuko podajajo; uboge kmečke ženske v takih časih že nimajo dosti kur, jaje in svinjskih gnjatij za farovške kuhinje. Cele tedne so pa od 3. ure zjutraj do poznega večera v cerkvah pri misionih; tlaki cerkva so mokri, tako se to revno slovensko ljudstvo gnjete po njih. V poletnem času ni ženske zdržati doma pri delu, k „Mariji pomagaj“ mora in če bi bila žetev pred durmi.

In zadnje krajcarje, ki še preostajajo, nosijo te ženske za maše ali za škofove konvikte v farovže. Za maslo, za jajca, kar jih kokoši znesejo, ko ni misiona, dobe nekaj šestic, ali ne uporabijo jih za obleko. Poglejte po zimi, kako so te naše ženske slabo oblečene, kako prezebajo! Sobota izpod nedelje gleda. Nedeljo oblečejo vso smrdljivo obleko zdolej. Poglejte po vasi, kako ubožno malo perila se tam suši; pogledajte na postelje naših kmetij, pogledajte, kako revno so otroci oblečeni! — In ta kmetija mora, če hoče obstati, toliko kupiti, da zemlji nazaj da, da jo lože obdeluje! — Kako boš kajnita in Tomaževa žlindre kupil, ko si tako celo leto brez denarja!

Zdaj jeseni je še kaj na mizo postaviti. Ali pogledajmo meseca februarja, marca, aprila, maja na te mize! Letos je slaba

letina. Koliko so kosci, mlatiči že žita snedli!

Tako naš kmet. Vsega ima naša domovina. Veliko industrije, fabrik bi lahko pri nas bilo, domači človek bi lahko v njih našel dosti dela in bi se lahko zraven kmetiji bil podpora; v rokodelstvu bi doma kaj zaslužil, če bi ga spretnejši, omikanejši tujec ne izpodrival. Po „Božjem“ hrepeneti mora revež, to je: istim v vsem ustreči, ki se kot „namestniki Boga“ tem revežem usiljujejo in takemu hrepenenju se še nikdar in nikjer ni dobro godilo.

Smo res sami krivi! Zakaj si ne pomagaj sam! Vrzi vso to obirajočo, odirajočo „gospodo“ iz svoje hiše in če zraven tudi par gorkih versko-neumni ženi založiš; vrzi jo kmet, to gospodo iz svojih zastopov, varuj ljudskega učitelja pred strupenim jezikom te gospode, varuj svojo kaščo pred njim, zapni si suknjo do zadnje zapone, če jo že od daleč vidiš; ne hodi na misijone, prisili svojega duhovnika, da ti dobro pridiguje; ti ga imaš v rokah, ne on tebe! In usmiljeni pravični Bog te bo milo blagoslovil in iz tebe slovenskega, od vsega sveta zapuščene trpina vstvaril dobrega kmeta, kojemu ne bo treba solza točiti, ko fant odhaja na tuje, ali dekle v nevarnosti življenja velikih mest. Nič ne bo Bog dal, če se pustiš tako grdo po njegovih „namestnikih“ za nos voditi. Spomni se, da so tvoji očaki pred 300 leti že bili blizu pogina. Imeli so delati raznim samostanom v Zatični, v Pleterjih, v Kostanjevici, v Bistri, v Kamniku, v Zajčjem in drugih samostanih na Štajerskem in na Koroškem, spravljali so nemškemu viteškemu redu ob Dravi in Kolpi najboljše vina v njihove velikanske kleti, preživljali tuje in domače nune, padali na kolena, če jim je kak škof kaj zapovedal; delali in robovali so nenasitljivim trebihom, oni sami pa jedli nezabeljen ričet. Ali ti tvoji predniki so se uprli in sto let je sijalo milejše solnce na to slovensko zemljo.

Dvesto let si bil slovenski kmet, potem zopet v rokah teh ljudi! Danes

nima tvoj otrok prostora v tvoji hiši, mora v cajgasti obleki ven v mrzlo tujino in okolo tebe reveža se zbirajo zopet oni isti ljudje, ki so te nekoč molzli; vsa „žlahtna gospoda“ je zopet vkupaj — da iz tebe, izžme limone, vzame zadnji sok.

Tujci prihajajo v nekdanje samostane, tujce bodo seboj privlekli, in ti tujci ti bodo povedali, kako se v božjem imenu dela in kako ima tvoje ženstvo v božjem imenu biti pokorno! Ali jih boš tudi ti zdajšnji človek redil? V božjem imenu boš zapustil tudi ti domovino, — Amerika je velika in rudokopi na Nemškem že čakajo na tvoj mozek.

Sredi omike omikanejših narodov stanuješ in nisi neumne glave za nauk. 200 let novejšo dobo si bil le v šoli tega svojega duhovenstva, zaupal si mu v vsem in kaj si dosegel? Tvoji sinovi morajo iti trumoma v rudokope tujine, tvoje hčere v najgnusnejše življenje in sam si revež! Povsod so ti tvoji učitelji svoje nosove v tvoje gospodarstvo vtikali in danes ti gledajo že tako pazno na prste, da jim ne odide najmanjši kos iz tvoje kašče in nadzirajo te tako, da že skoraj družega ne boš znal, kakor rožni venec moliti. Jedino molitev bo vse tvoje možgane in živce v zakup vzela. Ali najmanj stotisoč Slovencev in to iz kmetije je vkljub temu vsako leto v tujini v delu za ljubi kruh, katerega doma ni!

Nič se nisi tekom 200 let naučil. Vidiš, sedaj ti segajo te dobrodelne roke tvojih duhovnih varuhov tudi po vzorni kranjski kmetijski družbi.

Tam je nekaj tisoč goldinarjev profitirati. Če si slovenski kmet malo korajzen in tedaj tudi na kaj družega nego na samo molitev misliš, tedaj imaš kaj krepke izraze za nenasitljivost svojih dušnih pastirjev. Tedaj dobro veš, kako vedo ti zate slovenski kmet gospodariti. Zaupaš jim ne, to je gotovo, le bojiš se jih. Ta bojazen je tvoje prokletstvo, slovenski kmet. Le boj se jih, borni vnuk slavni tvojih očakov 16. in 17. stoletja. Zginil boš kot

LISTEK.

Slike iz Benetk.

(Spisala Zofka Kveder.)

II.

Gondole.

Ah, tako lepe, slikovite, z mehкими sedeži, visoko, podjetno zavijenhjenimi kljuni in lepimi, črnookimi gondolieri!

In to pluskanje temnomodrega jadranskega morja med tihimi, molčečimi lagunami, jasni, čisti glasovi cimbal daleč tja plavajoč v tiho, mirno italijansko noč.

Poezija, tvoje domovje je tu!

— Tu je raj, — je zašepetala mlada zlatolasa gospa in se stisnila k svojemu zamišljenemu, smehljajočemu soprogu.

— Da, duša, tu je raj, — je dejal, in njegova roka se je ovila njenega vitkega pasu, in ona je zatrepetala v njegovem objetu.

Novoporočen par, prve dni svoje sreče vživajoč tu v toplem beneškem krasu. — Še jedenkrat jo je poljubil.

Saj mladi, belo oblečeni gondolier s širokim, svetlomodrim pasom in velikim, ovčarskim slamnikom ni videl te intimnosti. Graciozno se je pregibal in v taktu močil dolgo, tenko veslo v mirno, svetleče morje. In gondola je pluskala proti mestu.

To obrežje s svojimi palačami in vrtovi, kjer so se svetlikale luči in metale dolge migljajoče reflekske venkaj v morje in ta noč polna čara!

Oh, beneške noči in vaše gondole s svetlimi plamenicami in barvastimi lampioni!

Voda je zašumela, mal parnik, tako zvani beneški morski tramvaj je priplul mimo in odhitel tam od obrežja sv. Marka po velikem kanalu dalje v mesto.

— Še pomniš? — je vprašala lepa Kamila, ko je pluskala gondola prav mimo Markovega trga lešno naprej.

— In če pomnim! — je dejal in oči so se mu zasvetile.

Tu v Benetkah sta se spoznala.

Ravno pred letom je bilo. Sam je hodil po Markovem trgu in premišljeval, naj li še par dni ostane tu ali naj že danes s parnikom odide, ko je začul za seboj glasno frfotanje golobov in jasen ženski smeh. Na mah se je ozrl in ugledal pred seboj lepo, nežno zlatolasko, ki je smeje sipala zrnje golobom. Zadaž sta stala gospod in gospa, kakor je bilo videti, oče in mati lepe tujke. Z zanimanjem je opazoval vitko dekliško postavo. Bila je res lepa. Nežna, svitlo-rožasta koža, iskreče modre oči, živo rudeča mala usta in ozke bele roke, — ne, bila je res dražestna.

Ravno zdaj je zopet vsula polno pest med svoje nemirne, pernate goste.

Pred njim je nekaj zacvenketalo.

Pogledal je. Morda mu je palo kaj iz žepa.

Toda ne, bil je mal damski prstan. Brezdvomno je zdrsil ravno kar oni tuji gospici raz prste. Vesel je pobral bliščečo stvarico in v par korakih je stal pred opisano trojico.

Prstan je bil res gospodične. Stari gospod, njen oče se mu je toplo zahvaljeval za izkazano uslugo, in ker je bil videti jako zgovoren, predstavil se mu je on.

— Edvard Arko, trgovec iz Kolina. —

— Kako, Arko? —

— Da —

— O, potem ste mojega nekdanjega sošolca sin, — vskliknil je gospod in poznanstvo je bilo sklenjeno.

Ostal je še s svojimi novimi znanci par dni v Benetkah in objubil, da jih gotovo poseti na njih domu.

Zdi se, da je to svojo obljubo marljivo spolnjeval, ker je bila lepa soproga na njegovi strani, ona nekdanja Kamila in oni drobni, izgubljeni prstan, visel je zdaj na njegovi verižici za uro.

In bil je tako srečen!

Vzdihnil je parkrat v topli, božajoči zrak in sanjavo zrl na blestečo površje ve-

likega kanala. Pred njimi so plavale gondole in za njimi so prihajale druge. Tu se je glasilo ubrano petje, tam glas mandoline in med vse se je mešal zvonki glas cimbal.

O ve cimbele beneške in vaš krasni polni odmev!

O ti divni canale grande s svojimi starimi palačami, katerih sleherni okno šepče tajne, včasih grozne poezije polne spomine.

In ti balkoni in altani! Nekdaj so pač krasne temnooke signorine slonele tam gori, zdaj posedajo ptice, in tu in tam se molčljivi bršljan ovija vaših steber.

In ti ponosni beneški lev! Kako srdito gledaš doli na tuji svet, ki pase na tebi svojo radovednost. A kdo se te boji?

— Si-li srečna, duša? — pošepetal je svoji Kamili v uho.

In ona je zdihihla tiho, in gondola je drsela dalje.

In Benetke so vstajale iz noči in poezija je polnila njihne duše.

— Glej te kanale, — je govoril. — Nekdaj so švigale tamkaj gondole polne sijajno opremljenih vitežov. In svetlo orožje se je bliskalo v solncu, ko so se zbirali tu plemiči, da gredo oznanjat širom sveta slavo in moč beneškega leva. —

— Da, je pritrdila ona zamišljeno, — in lepe signore so jokale v visocih portalih

kmet in postal samostanski in farovski delavec. Kar bo še boljših tvojega stanu, ti pojdejo po svetu; dosti tebe, boječnega, ne bo ostalo v tej farovski službi. Drug veter brije po drugem svetu, ali s teboj bo izginilo neizmerno žalostno slovensko naše ime. Ti, slovenski kmet, boš tega kriv in o tebi se bo pisalo: Zatonili so, ne da bi kaj sledu zapustili. V najlepših krajih so živeli, bili so bistrega uma, ali bili so farovski in samostanski hlapci in hlapci onega sistema, ki posebno to lepo slovensko ljudstvo ni nikdar pustil prosto dihati in tudi tedaj ne, ko se je ves drugi svet okolo in okolo njega duševno in gmotno podajal v svetlejšo razmere.

Stradaj, trpi telesno, moli cele ure rožni venec, znosi, kar imaš v farovski na treh se uleži pred svojim duhovnikom in za Boga, ne zakolni, če se ti onečasti, kar ti je v družini sveto, — to je tvoja zgodovina koncem 19. stoletja in to bo v zariji 20. stoletja — slovenski kmet!

V Ljubljani, 24. oktobra. K položaju.

Grof Clary in njegovi pomočniki se zelo trudijo, da bi razbili sedanjo večino ter osnovali novo, v kateri pa bi Čehov in Jugoslovancev ne bilo. V ta namen lažijo zlasti okoli Poljakov. „Dziennik Polski“ pravi, da je smešno in žaljivo zahtevati od poljskega kluba, naj reši parlamentarizem, zato pa napravi iz parlamenta karikaturo ter si da vsiliti kabinet po milosti manjšine; žaljivo je zahtevati, naj bi se poljski klub odpovedal svojim načelom, naj ravna proti mnenju vse dežele in proti svojim naravnim zaveznikom. Poljski klub bo vztrajal pri sedanji večini, da onemogoči sestavo vlade, ki bi delala proti desnici. Grof Clary bo kmalu izprevidel, da je na napačni poti in skušal bo pridobiti zmerne elemente levice za desnico. V ta namen naj zakonito uredi jezikovno vprašanje za Češko in Moravsko. Na tej podlagi se sprijaznijo lahko Čehi in Nemci, Poljaki pa se potem z veseljem pridružijo. Le tako se more sedanji kabinet vzdržati. — „Plzensky Obzor“ je prinesel v soboto z Dunaja dopis pod naslovom „Českým poslancem in českému lidstvu v uvaženie“. Dopisnik dokazuje, da stoji danes nemška straža na Dunaju in ne več ob Renu, in Nemci morejo z vso pravico peti „Die Wacht an der Donau“. Zmage Nemcev je kriva tudi podpora Rima. Nemci so si razdelili vloge ter delali naši vladi strah na dva načina. Jedni so se delali navdušeni za Vsenemštvo, drugi pa so kričali „Los von Rom“. Agitacija Schönererja za odstop od katoliške cerkve je vzneirala rimske kroge, zato so napeli vse svoje sile, da so bili Nemci uzadovoljeni, in da se je agitacija prenehala. V Rimu poznajo Čeha, da se vsega navadijo, da se k večjemu razburijo na ulici ali pri pivu ali pri krpanju resolucij. Zato pa se rimska stolica nič ne meni za upravičene prošnje Čehov. „Plz. Obzor“ pozivlja torej vse Čeha k slogi; naj se preneha boj za malenkosti in osebnosti in začne naj se boj vsega na-

in temnolase signorine so objemale svoje drage na marmornatih stopnicah, ob katere je bilo morje. —

— Slikarji so se sprehajali tod, in veter se je igral z njih dolzimi lasmi. Lepi modeli Ticijanovih don so dihali tu, in umetnost je cvela, kakor zdaj nežne rože, katere prodajajo žarkooke Benečanke na obrežju.

— In gondolieri so se postavljali v rumeni svili in belih nogavicah in vesljali so lepe beneške plemenitaške venkaj na Lido ali v cerkev Santa Maria della Salute k pobožni molitvi za njih lepe, vroče grehe.

— Kako sva postala sentimentalna! — se je nasmehnil on, in ko je široka senca Ponte Rialto zakrila malo gondolo rado vednim očem na obrežju, objel je svojo mlado soprogo in med pljuskanjem morja se je pomešal tajni, sladki ton poljubov.

In morje med lagunami je šumelo in pravilo tihi noči sanjave pravljice nekdanje beneške krasote.

Sevé to tiho morje med lagunami, to veliko vé. Oh, kolikim mladim zaljublencem je izpiralo krvave sledove iz bledeh mrljskih lic in koliko lepih Benečank je pralo v njem svoje polne bele ude! In kolikim, ki so šli nekdanj čez znani Ponte dei sospiri v glasovite beneške ječe, je pelo zadnje slovo.

O ve Benetke in vaše noči polne čara in spominov!

roda za jezik in narodnost. Drugi poslanci bi se morali voliti s pogojem, da bodo delali z vso silo le za jezik in narodnost. Mehki ne smejo biti Čehi več, ker to mehkobo zlorablja ves svet, zlasti pa Dunaj in Rim. — Shod staročeške stranke, ki se je vršil 22. t. m. v Pragi, je vodil dr. Rieger, ki je dejal, da je sedanja politika mladočeške stranke prava, ker se giblje po tiru staročeške politike. Rieger je zategadelj proti nadaljnjemu boju z Mladočehi, češ, vsak rodoljub mora imeti pred vsem le korist naroda pred očmi. Poraz Mladočehov je poraz vseh Čehov, in češki narod mora to le globoko obžalovati. Rekriminacije ne pomagajo nič. Rieger je dokazoval, da je sedanji volilni red pomanjkljiv ter obžaloval sedanji razpor med Čehi in Nemci. Državno pravo in avtonomijo je možno doseči le v sporazumljenju z Nemci. Zato pa treba delati z vsemi močmi za spravo z Nemci in zauveljavljanje enakopravnosti na Češkem, Moravskem in Šlezijem. Končno je sklenil shod, naj se obravnavanje z Mladočehi glede skupnega postopanja, nadaljuje.

Klub češke svobodomiselnice stranke je imel v soboto v Pragi svoj shod, na katerem je poročal poslanec dr. Engel o položaju in o razmerah na desnici. Poslanec dr. Engel se je izrazil o jedinstvu na desnici jako dvomljivo ter tožil, da hočejo nekateri večino terorizirati. To se je pokazalo pri volitvi členov predsedstva. Postopanje nekaterih (klerikalnih!) členov desnice ne kaže solidarnosti ter podkopava desnico. Nadalje je zavračal dr. Engel očitaje čeških radikalcev, da so postopali češki državni poslanci slabotno, bojazljivo in servilno. Mladočeški poslanci bi bili s strastnim postopanjem domovinskim interesom le škodili, nego so vedno po zrelem premišljenju uravnali svoje postopanje. Ako sklene izvrševalni odsek, odstopijo mladočeški poslanci solidarno.

Rusija, Francija, Nemčija in Anglija ter Transvaal.

Angleži triumfirajo. Vsled dveh srečnih bitk se smatrajo že gospodarje cele Južne Afrike, katero bodo spremenili v eno samo zvezno državo s petorico zveznih dežel in s skupnim parlamentom v Capstadtu. Tako sanjarijo angleški sovinstični listi, a bržčas pregodaj. Buri se v boju na prostem polju niso izkazali, zato bodo morali svojo taktiko izpremeniti. Ako posnemajo Filipince in Kubance, katerim niti Španci niti Američani ne morejo ali niso mogli do živega, dosežejo tudi oni — Buri — ugoden uspeh. Sicer pa se je bati Angležem sovražnikov z več strani. Irce komaj čakajo, da proklamirajo v Dublinu samostojnost Irske, kjer je vstaja in zarota neumrljiva. Zato se čutijo Angleži v nevarnosti ter so poklicali k orožju celo milico, kar je vzbudilo strmenje. Dejstvo je, da pripravljajo razni kabineti naklepe proti Angliji, ki ni — razen Nemčiji — nikomur simpatična. Ruski zunanji minister Muravjev je že več dni v Parizu, kjer konfirira z Delcasséjem, svojim francoskim tovarišem. Francija ne more pozabiti, da je morala radi Anglije umakniti se iz Fašode, da je moral zmagovalac Marchand oditi brez uspeha iz premaganega Egipta. Rusi pa nameravajo že dlje časa iz Port Arthura vdreti v osrčje Kitaja. Razen tega imajo na afganistanski meji pripravljeno vojsko, da odrine v Indijo. Tu so Angleži slabi ter se celo v mirovnem času komaj vzdržijo. Ako se začne med Angleži in Rusi vojna, se dvignejo Indijci gotovo ter pokopljejo britsko moč. Zato pa Angleži iščejo zaveznike. Našli so že slabotne Italijane, ki upajo sami okoristiti se. Našli pa so tudi Nemce, ki se boje zveze Rusov s Francijo. Nemškega poslanika, grofa Hatfeldta, je lord Salisbury nedavno izredno odlikoval in v zahvalo za to se je Nemčija izrekla proti Burom in za Angleže. Kmalu pa pojde še nemški cesar v Balmoral posetiti kraljico Viktorijo. Nemčija ima že dolgo apetit po Zanzibaru in bi rada svojo afričansko posest nekoliko zaokrožila. Zato sta Nemčija in Anglija zvezani.

Drugi poraz Burov.

Vojni Bog, na katerega se je obračal „strije“ Krüger, ko je poslal Angležem ultimatum, Burom ni naklonjen. Pri nesrečni bitki pri Glencoe je sledila še nesrečnejša pri Elandslaagte, severno od Ladysmitha. General White je s svojim izvrstnim topničarstvom razgalil burske slabe topničarje, potem pa dal znamenje pešakom in konje-

nikom za napad. Buri so se branili poraza, kakor levi in pobili so okoli 200 Angležev, toda končno so bili venderle premagani. Izgubili so generala Kocka, ki je vsled ran umrl in polkovnika Schiela, poveljnika nemških prostovoljcev, katerega so Angleži ujeli. Mnogo Burov se je udalo, begunce so konji angleških konjenikov pohodili ali pa so jih konjeniki prebodli s sulicami. Vse bursko taborišče in dvoje topov so vzeli Angleži. Usoda Burov na vshodnem bojišču je že odločena in bržčas usoda vojne sploh.

Dopisi.

Z Dunaja, 21. oktobra. Bosenski dijak, državni stipendist, naj po želji ministra Kallaya postanejo same marijone vlade. Za borih par goldinarjev podpore pri studiju naj se odreko vsaki svobodi; žive naj jednako redovnikom v samostanu, da, še slabše, žive naj kakor zločinci, deloma v ječi, deloma pod vednim policijskim nadzorstvom. Tako se naj uniči v njih vsaka samozavest in samostalnost, tako naj ostanejo gluhi in slepi za vse — potem bodo vredni robovi svojega gospoda in mojstra. V konviktu naj bi skupno živeli, ondi imeli stanovanje in oskrb. Gotovo ne bi nikdo ugovarjal temu, saj bi bilo tako skupno življenje dijakom le ugodno in prijetno. A iz konvikta se ne smejo nikamor ganiti, ni jim dovoljen noben sprehod, noben poset; ni jim dovoljena udeležba pri nobeni zabavi. Uklenjeni naj bodo med štiri stene, in ako kdo dobi milostno dovolitev za kako prosto uro, sme iti iz hiše le paroma... A tudi doma jim ni dana nobena svoboda. Da bi čitali politične liste, jim je strogo prepovedano, — da bi se izobraževali po svoji volji, jim je zabranjeno. Zahtevajo naj od njih izpite o pravem času, temu nikdo ne oporeka, a da jim določajo toliko ur na dan se uči tega, toliko ur tega, a vsak teden boš izprašan od prefekta, ali si zadostil tej naredbi — to je za velikošolce pač nekoliko preveč. A udaj se, ali pa pogini! Kdor ne uboga, izgubi stipendij. Zato so jugoslovanski kolegi demonstrirali pred palačo Kallayevo za svoje tovariše, zato so se Bosenci obrnili na rektorja, in ta, bogoslovec dr. Neumann, je obljubil, da hoče pri vladi intervirati. Morda se mu posreči, da nekoliko ublaži drakoničnost Kallayevo. „Stare hiše“ morda res ne bo po tem receptu, ali pa bo možak, kakoršen naj postane vseučiliščnik? Tako postopanje z dijaki je le nasproti Slovanom mogoče. Da bi kdo prijel Nemce ter njim hotel nekoliko prikratiti velikonemško politično delovanje — o tem ni misliti, saj bi se zavzel ves nemški narod za svoje sinove. Ti si ne dajo kratiti akademiške svobode in nikdo si tega ne upa in ne more storiti. Demonstracije proti Badeniju na pr. so sijajen dokaz za to. Da bi pa kdo hotel policijsko uravnati celo privatno življenje, je povsem nemogoče; dijaki bi, in po vsi pravici, stali kakor jeden mož proti nasilniku.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. oktobra.

— **Razkrinkani dr. Šusteršič.** Včerajšnji „Slovenec“ se je poprijel našega telefoničnega poročila od zadnjega petka, ter kuje iz te stvari, ki do sedaj še ni zadostno pojasnena, orjaško reklamo za dr. Šusteršiča. Po navadi dunajskih predmestarskih židovskih listov (vide „Illustrirte Hacke“) razdelil je svojo mesnico v več predalov, a v vsakem predalčku leži košček dr. Šusteršiča, ki se občinstvu kot najboljša pečenka v prodaj ponuja. Postreščeki raznašali so list po Ljubljani, ter ga brezplačno delili mej občinstvo. Zares usiljiva reklama! Mi samo vprašamo, čemu dr. Šusteršič ni tedaj razvil sedanje energije, ko se je po celem Slovenskem s prstom nanj kazalo, da je spisal znani „Vaterlandov“ dopis o celjski aferi? Takrat je molčal, ter tako sam ustvaril podlago, na kateri se je potem dalje gradilo, in vsled katere smo z lahko vestjo smeli domnevati, da je zadnja telefonična vest tudi resnična. Da tudi v ti zadevi tiči kranjska klerikalna stranka v ozadju, je čisto gotovo, v tem nas je prepričalo glasilo dr. Ebenhoča, ki je gotovo dobro poučeno. Storili smo vse karake, da dospemo do zanesljive pojasnila. Do tedaj naj se „Slovenec“ pomiri, in morda mu bode tudi kazalo splošno raz-

prodajo dr. Šusteršičeve slave za nekaj časa ustaviti, ker bode občinstvo itak še prezgodaj opazilo, da je ta roba brez prave cene. Če bode „Slovenec“ še dalje tako kričal, kakor včeraj, se bode vsled tega tu in tam nehoté rodila misel, da imajo gospodje slabo vest, če ne radi osebe dr. Šusteršiča, pa vsaj radi — stranke same!

— **Agitacija klerikalne stranke** za udeležbo pri občnem zboru kmetijske družbe je, kakor pričajo z vseh strani dohajajoča poročila, uprav kolosalna. Ni dvoma, da spravijo klerikalci v resnici zadnjega moža na volišče. Pozivljamo torej vse somišljenike, naj zastavijo vse svoje sile in ves svoj upliv, da bo udeležba od naše strani kar možno velika. Opozarjamo tudi, naj bodo naši pristaši vsak pri svoji podružnici in naj gledajo, da se našim možem ne bodo jemale glasovnice ali usiljevale glasovnice s klerikalnimi kandidati. Vsi možje na krov! Tudi na ljubljanske volilce apeliramo, naj se polnoštevilno udeleže občnega zbora in naj krepko agitujejo. Če stori vsak svojo dolžnost, je zmaga gotova. Propasti moremo samo, če bodo naši somišljeniki malomarni in brezbrizni, če ne pridejo vsi naši možje. Ne vstrašite se truda in stroškov — saj gre za to, da se ubrani blagoslovljeno delujoča kmetijska družba brezvestnega napada.

— **Gospodarski humbug klerikalne stranke.** V sobotni številki našega lista priobčena izjava ces. kr. kmetijske družbe je razkrila najgrši gospodarski „švindel“. To razkritje je moralo vplivati kakor bomba v celi deželi, zakaj kar se je tam uradno konstatovalo, to presega vse meje, to že ni več humbug, nego že vse kaj drugega. „Gospodarska zveza“, to središče klerikalne gospodarske organizacije, je torej z izgubo in torej s prav znatno izgubo okroglih 500 gold. prodajala 18odstotno Tomažovo žlindro. S tem židovskim manevrom je hotela klerikalna zveza kmetijski družbi ukrasti pošteno ime, vreči nanjo sum, da išče dobička pri kupčiji, glede katere je izjavila, da dela brez vsacega dobička. Pa še več! Na zvijačen način je „Gospodarska zveza“ dobila 16odstotno in 1487 odstotno žlindro (zadnja že celo ni nič vredna). Klerikalni listi so neprestano bobnali, da se prodaja v konsumnih društvih 18% žlindra ceneje, kakor jo prodaja kmetijska družba, nikdar in nikjer pa se ni povedalo, da se prodaja tudi le 1487odstotna, torej ničvredna žlindra. V izjavi kmetijske družbe beremo, da so naši kmetovalci smatrali to manjvredno 16- in 1487odstotno žlindro za 18odstotno, da so je kupovali kot tako, in da so bili torej oškodovani za prav znatno svoto — vse to na katoliški podlagi!

— **Kako jih molzejo!** Iz senzacionalne izjave, katero je v soboto priobčila c. kr. kmetijska družba v zadevi umetnih gnojil, je bilo razvidno, da je klerikalna „Gospodarska zveza“ vrgla 500 gld. pri oknu, samo da je mogla ščuvati ljudstvo proti kmetijski družbi. Prodajala je umetna gnojila z izgubo samo, da bi mogla sumničti kmetijsko družbo. V ta namen jej ni bilo žal denarja, dočim jim drugi strani molze svoje zadruge. Zdaj jim je poslala posebno okrožnico, v kateri naznanja, da hoče za zadruge nastaviti posebnega uradnika, ki bo opravljal potrebna nakupovanja in prodajanja blaga, ter zahteva, naj plača vsaka zadruga v ta namen najmanj 4 gld. na mesec. To je lepo gospodarjenje! Na jedni strani se v svrhu nereelne konkurence, v svrhu sumničenja in obrekovanja denar pri oknu meče, na drugi strani pa se od zadrug zahtevajo veliki prispevki — kar po 50 gld. na leto!

— **Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.** Glavni odbor nas je naprosil objaviti, da se bode vsled večkratne izrečene želje, ker utegne udeležba pri občnem zboru biti velika, in da se bo volitev lahko vršila brez ovir, smelo glasovati z vsakim volilnim listom. — Volilne komisije bodo štiri, in sicer za gorenjske podružnice na desni strani odra, za notranjske podružnice na levi strani odra, za dolenske podružnice pa na veliki galeriji. Udje mesta Ljubljane in okolice, ki niso uvrščeni v nobeno podružnico, bodo volili v mali dvorani v I. nadstropju „Narodnega doma“. V vsaki skupščini bodo podružnice volile po abecednem redu.

— **Tržaška „Edinost“** piše: Občni zbor kmetijske družbe kranjske bo, kakor se nam javlja s Kranjskega, zopet dne 26. t. m. Prvi letošnji občni zbor je bil po grmem političnem strankarskem rovanju onemogočen! Politične razmere na Kranjskem so sploh žalostne; ker se pa s takimi razmerami hoče od kake stranke okužiti celo narodno-gospodarsko društvo (c. kr. kmetijska družba!) je pa to vredno narodovega prokletstva. Se-li mar slovenskemu kmetu že tako dobro godi, da mu ni treba družega, nego rogoviliti in politikovati? Kmetijska družba je važen faktor za našega kmeta, zato naj slovenski resni možje 20. oktobra pokažejo, da narod ni raztrgana cunja, s katero bi se svobodno ljudje ruvali. Če zagazi kmetijska družba v politično blato, ji odtegne država svojo pomoč, potem kmet slovenski, glej, kje boš dobil kaj v ceno in dobrega blaga!!!

— **Narodna čitalnica** naznanja, da so na dan občnega zbora „Kmetijske družbe“ udeležencem tudi čitalnični prostori na razpolaganje. Velika dvorana s stranskimi prostori prirejena bo za gostilniške namene. Tem načinom bodo imeli gostje iz dežele priliko, si ogledati vse prostore „Narodnega doma“.

— **Zdaj pa molči, kakor grob.** Poštenjak „Slovenec“ se že dlje časa na vso moč trudi, da oblati in osramoti urednika „Učiteljskega Tovariša“ gosp. Jakoba Dimnika. Namen temu početju je prozoren. Na ta način je poskušal „Slovenec“ podkopati g. Dimnika ugled, ki si ga je pridobil mej učiteljstvom in posledico tega ugleda, upliv. Pred nekaj leti je gosp. Dimnik izdal knjigo „Domača vzgoja“, po najboljših virih spisal Jakob Dimnik. „Slovenec“ je takrat napadel to knjigo kakor sestradan volk kost in dolžil g. Dimnika plagijastva. Seveda je pri tem previdno zamolčal, da je g. Dimnik v predgovoru navedel vse vire, katerih se je posluževal. In prav tako gonjo je uprizoril „Slovenec“ pred nekaj tedni proti gospodu Dimniku zaradi nujno potrebne pomožne knjige, ki jo spisuje. „Učiteljski Tovariš“ je ta blagoslovljena obrekovanja v zadnjih dveh številkah primerno in po zasluženi ožigosil. Povedal je pa še več. Dokazal je, da klerikalni učenjaki bruna v svojem očesu nečejo videti, mej tem, ko svojim bližnjikom vsako trsko očitajo. „Učiteljski Tovariš“ je dokazal, da je profesor pedagogike na ljubljanskem bogoslovnem učiteljskem in cerkveni dostojanstvenik gosp. A. Zupančič kar cele strani svoje l. 1888. izdane knjige „Pedagogika“ prestavil iz nemške knjige Frana Hermanna „Allgemeine Unterrichts und Schulerziehungslehre“, iz tiste knjige, iz katere so se novodobni „brezverski“ učitelji učili na brezverskem učiteljskem. Pa kaj mislite, da je na to odgovoril „Slovenec“? Ničesar! Kakor grob molči. Zdi se mu najbrž, da za profesorja Zupančiča velja druga morala, kakor za učitelja Dimnika. In tudi kanonik Kalan molči, dasi so v „Učiteljskem Tovarišu“ izrečeni jako resni dvomi o izvirnosti njegovih povesti, katerih je izdal že precej zvezkov, pri katerih se pa zamašča pristavka „po najboljših virih spisal“. V očigled temu dejstvu je že skrajna predrznost in največja nesramnost, da si upa duhovniška gospoda očitati komu „plonkanje“.

— **Slovensko gledališče.** Opozarjamo, da nocoj ni predstave, nego da bode izjemoma jutri, v sredo. Pela se bo prvič opera „Prodana nevesta“. V četrtek pa se ponovi Stritarjeva igra „Logarjevi“; po igri bode opera „Cavalleria rusticana“.

— **Gospod Egon Mosche,** ki je našemu listu poslal toliko lepih člankov in listkov iz Transvaala, se nahaja v nemškem koku, kateremu zapoveduje polkovnik Schiel.

— **Umrli** je v Gorjah v starosti 80 let mati okrajnega šolskega nadzornika v Kranju g. Andreja Žumra.

— **Kmetijsko-kemičnemu preskušališču za Kranjsko v Ljubljani** poslale so oblasti, društva in zasebniki od 1. januarja do 30. septembra t. l. 292 predmetov v znanstveno preiskavo. Razen tega je naš zavod izvršil še 30 preskušanj za vina in zemlje na lastno inicijativo; toraj skupaj 322 predmetov. Opomniti je še, da je dvorni svetnik prof. dr. E. Meissl v c. kr. ministertvu za kmetijstvo dne 18. t. m. presku-

šališče inspical, ter vse v najlepšem redu našel.

— **Odbor „Slovenskega trgovskega pevskega društva“** prosi vse pevce, naj se blagovolijo današnje pevske vaje zanesljivo udeležiti, ker pride na razgovor jako važna zadeva.

— **Nova razglednica.** „Goriška Tiskarna“ je izdala jako lično razglednico s humoristično podobo „Blaža Mozola“ (g. A. Verovška) iz „Rokovnjačev“. Razglednico prodajajo knjigotržnici L. Schwentnerja in Giontinja ter trdka Iv. Bonača v Ljubljani.

— **Štrajk knjigoveških pomočnikov.** V pojasnilo notice, prijavitelne v „Slov. Narodu“ št. 243, da so v ponedeljek 23. t. m. ko je bil napovedan štrajk tukajšnjih knjigoveških pomočnikov, samo knjigoveški pomočniki trdke Giontini vstopili v štrajk, v vseh drugih knjigoveznih pa da so pristili na delo, se nam naznanja: Vse trdke, katerim so podali knjigoveški pomočniki ultimatum, so vpoštevale in zgodile izražnim zahtevam, samo trdka Giontini ne in zaradi tega so pomočniki tudi samo pri tej trdki vstopili v štrajk. Upati je pa, da se tudi tukaj obojestransko sporazumljenje doseže.

— **Brezsrčna mati.** Iz Višnje gore se nam piše: V soboto, dne 21. t. m. je šlo dekle, vulgo „Zgončkov Micel“ v gozd po drva, kjer je nenadoma pred časom — porodilo. Svojega tretjega nezakonskega novorojenčka je deklina pustila v gozdu pod starim gradom; otroka je baje neka druga žena zakopala, sama je pa šla domov in se vlegla v postelj. Stvar je hitro zvedela višnjegorska žandarmerija, katera je šla po mlado, bolno mater in jo izročila v nedeljo sodišču.

— **S tira skočil** je v soboto, 21. t. m. popoldne krog 3. ure železnični stroj režijskega vlaka in to med postajama Višnja gora-Grosuplje pri 28.5 km, na mostu nad Veliko Loko. Nesreča se ni pripetila nobena, le promet je bil ustavljen toliko časa, dokler niso vzdignili železničnega stroja, vsled česar so imeli vlaki 2 uri in še več zamude. Vzrok te nezgode je neznan.

— **Feliks Slabina,** ki je v Rožniškem gozdu napadel in oropal dve dami, in se je v nedeljo sam naznanil sodišču, ni izvršil ropa zato, ker ga je k temu gnala revščina in obupnost, ker ni mogel dobiti dela. Feliks Slabina je v četrtek, dne 19. t. m., to je dan pred napadom vstopil v delo pri nekem tukajšnjem krojaškem mojstru in bi bil lahko pri njem delal. Ko je Slabina vstopil v delo, dal mu je mojster 1 gold. predujema. Drugi dan, to je v petek Slabina ni bil več v delu. Popoldne istega dne je izvršil napad in rop.

— **Razkrinkan berač.** Včeraj zvečer je beračil po prodajalnicah in gostilnah na Dunajski cesti neki velik berač, ki je nosil desno roko vso obvezano in pripovedoval, da ima tako roko, da ne more prijeti za nobeno delo. Usmiljeni ljudje so mu res dali miloščin. Ko pa je prišel policaj in ga vstavil, da mu pokaže bolno roko, se je branil odstraniti cunje z roke. Naposled pa je policaj le hotel videti roko in mu je sam odvezal cunje, v katere je imel zavito roko. Roka je bila popolnoma zdrava. Berač — Janez Mohar iz Senožec v litijem okraju — je nato dejal: „če ne go-ljufam, pa nič ne dobim“.

— **Konj splašil.** Včeraj popoldne se je na Cesarja Josipa trgu pred finančno direkcijo Ivanu Pezdirju, hlapcu v Marijanišču splašil konj, kateri je v najhujšem diru dirjal po Poljanski cesti do Marijanišča, kjer se je voz zadel ob drug voz in se prevrnil. Hlapec je padel z voza in se poškodoval na rokah.

— **Tatvina.** Franc Arčun, zidar pri novi stavbi Dolenčeve hiše na Žabjeku, doma v Renčah na Goriškem, je stanoval z drugimi delavci pri Mariji Indofovi v Krakovski ulici št. 27. Včeraj je zahteval od svoje gosposdinje vojaške bukvice, katere je imel pri njej spravljene, in jo je hotel popihati iz Ljubljane. Ko pa je Marija Indof iskala Arčunove vojaške bukvice po kovčegu, opazila je, da ji manjka zlata ura. Naznanila je tatvino policiji in izrekla sum, da je uro najbrže ukradel neki delavec, ki je tudi pri njej stanoval in se je včeraj jutraj odpeljal domov na Goriško. Ko pa je zidar Inocenc Fabro, ki stanuje tudi pri Mariji Indof, opazil da manjka njemu srebrna ura, katero je še jutraj imel v svojem

telovniku v sobi, in jo torej ni mogel od-išli zidar vzeti, obrnil se je sum na Fran-ceta Arčuna, kateri se je prijel in je potem, ko je nekaj časa tajil, le priznal, da je ukradel obe uri in ju prodal, zlato nekemu gostilničarju na Žabjeku za 25 gld., srebrno pa nekemu delavcu za 3 gld.

— **Pesek ukradel.** Mestna policija je prišla včeraj nekega hlapca, ki je ukradel v mestni jami kubikmeter peska, ga naložil in odpeljal k stavbi Dolenčeve hiše na Žabjeku, kjer ga je prodal.

— **Mila jesen.** Španski bezeg cvete sedaj v Zagorju na Pivki. Navadno cvete le meseca maja ali junija.

— **Razpisane siužbe.** Pri c. kr. okr. sodišču v Radovljici mesto kancelista. Zahteva se znanje obeh dež. jezikov. Prošnje c. kr. dež. sod. prezidiju v Ljubljani do 3. nov. t. l. — Pri dež. sodišču v Ljubljani mesto kancelijsta. Prošnje c. kr. dež. sod. prezidiju v Ljubljani do 3. nov. t. l. — Na petrazredni c. kr. rud. ljudski šoli v Idriji 11. učiteljsko mesto. Prošnje, z dokazom sposobnosti poučevanja v slov. in nem. jeziku je p. oslati c. kr. rud. ravnateljstvu v Idriji do 4. nov. t. l. — V statusu polit. oblasti na Kranjskem je popolniti mesti okraj. komisarja, eventualno c. kr. dež. vlad. koncipista. Prošnje posebno z dokazom popolnega znanja obeh dež. jezikov c. kr. dež. predsedstvu za Kranjsko do 8. nov. t. l.

* **Ciklus Smetanovih oper,** ki se je izvajal tekom zadnjih tednov z velikanskim uspehom in med nepopisnim navdušenjem v praškem Narodnem divadlu, se je minoli petek dovršil. Češki listi so polni hvale za ravnateljja Šuberta in kapelnika Ad. Čecha.

* **Splošno preskrbovališče na Dunaju.** Posestniki pravovelnih, iz letnih družb 1846—50 izvirajočih začasnih potrdil splošnega preskrbovališča na Dunaju se pozivljajo znova, naj dološljejo ta — doslej še ne polnoštevilno došla — potrdila čim prej. Priložje pa naj vsakemu potrdilu 1 gld. za kolek in kuponsko polo. Ako pošljejo potrdila s pošto, naj priložje še 20 kr. za retourporto. Morejo pa se ta potrdila osebno izročiti pri kaki komanditi.

* **Škandal v francoskem nunskem samostanu.** Pred tedni smo prinesli iz duhovniškega peresa doposlano nam poročilo o škandalih v nunskem samostanu „Pri dobrem pastirju“ v Nancyju. V dokaz, da so tiste posameznosti resnične, se je dopisnik skliceval na pismo škofa Tourinaza, ki se je pritožil v Rimu radi zlorabe mladoletnih deklic v tem samostanu in radi izvestnih škandaloznih izdelkov, katere rabijo — kurtizane. Klerikalni listi so dvomili, da bi bil škof Tourinaz res pisal tisto pismo, toda škof je v „Semaine Religieuse“ sam svoje pismo znova potrdil ter izrazil nado, da francoska vlada ne bo poslej več trpela, da bi se po samostanih izrabljala dekleta 5—20 let za šivanje škandaloznega perila, potem pa, ko so dekleta nerabna, se metala na cesto v naročje prostituciji. Radikalno in socialistično časopisje francosko ne bo odnehalo prej, da se naredi škandalu konec.

* **Škofovska iznajdba.** Monsignor Angelo Fiorini, škof pontremoliski, je poslal italijanskemu ministru javnih del aparat, ki nadzoruje sam ves promet na železniški progi. Aparat je elektriški ter opozarja vlake na bližajočo nevarnost, da se ne zadenejo ob družega, ponavlja vsa znamenja ob progi ter je živa kontrola vse službe na železnici. Škof trdi, da bi se mogel rabiti tak aparat tekom 14 dnij na vseh italijanskih progah.

Književnost

— **„Glasbena Zora“.** I. ima v 4. zvezku te-le izvirne kompozicije: „Podoknica“ (iz opere „Teharski plemiči“, spisal Ant. Funtek): dr. Benjamin Ipavec. — „Je pa davi slanica pala“ (besede Francanove): dr. B. Ipavec. — „Tak si lepa“ (besede S. Jenkove): Jos. Procházka. Vse te skladbe so pisane kot samospev s spremljevanjem klavirja. „Zoro“ znova toplo priporočamo.

— **„Salonska knjižnica“.** II. Izdaja in ureja Andrej Gabršček. „Hamlet, kraljevič danski“. Žaloigra v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare. Preložil Ivan Cankar. — V Gorici. Tis. in zal. „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček, 1899. — Najslavnejša žaloigra največjega

svetovnega dramatika Shakespearea, „Hamlet“, ki se igra na prvih gledališčih ter nastopajo v njeni glavni vlogi prvaki in prva-kinje med dramatiškimi umetniki, ta klasična tragedija je izšla tiskana v izrtnem slovenskem prevodu. — Priredil ga je g. Ivan Cankar. Prav za prav je sramotno za Slovence, da smo morali čakati šele na gosp. Cankarja, da nam je lepo prevedel „Hamleta“ ki bi moral biti že davno. Vendar pa smo veseli tega prevoda tolikanj bolj, ker istinito krasen in vesten. Žaloigra „Hamlet“ se bode igrala letos tudi na slovenskem odru. Naslovno vlogo bo igral rež. Inemann. Zategadelj naj se rodoljubi in rodolubkinje za to novo slovensko knjigo tem bolj zanimajo. 208 str. obsegajoča knjiga elegantne zunanosti in finega papirja stane samo 70 kr. — to je tako nizka cena, za kakoršno se ne dobi niti nemškega prevoda enake oblike. Naj bi izdal g. A. Gabršček kmalu še Goeth-jevega „Fausta“ I. del, na kate rega čakamo tudi že brezkončno!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 24. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je grof Clary prosil, naj se izvoli delegacija. Posl. Daszynski in tovariši so predlagali, naj se bivše Thunovo ministertvo obtoži radi porabe § 14. Gross je interpeliral radi izgrediv v raznih mestih na Moravskem. Potem se je začela debata o vladni izjavi. Okuniewski je grajal splošnost te izjave in je razložil zahteve Malorusov. Hofmann-Wellenhof je dejal, da nemška nezaupnost po vladni izjavi ni izginila. Vladna izjava ni Nemcev zadovoljila. Nemci zahtevajo, da se uvede nemški državni jezik, da dobe jamstev, da se ne obnovi stari sistem, in da se Avstrija zopet postavi na nemško podlago. Pergelt je proslavljal nemško obstrukcijo, češ, da zgodovina ne pozna tako močnega opozicionalnega gibanja. Govorili so še Lueger, dr. Bärnreither, ki se je vnel za nemški „posredovalni jezik“, in Kink.

Dunaj 24. oktobra. Današnja seja je bila jako burna. Wolf je zasramoval Čeha. Veliki posestniki in Čehi interpelirali so justičnega ministra radi zadnjih odredb. Klicali so mu: „Fej! Pojte zopet v Trst!“ Radi inzultov moral Kindinger pobegniti med splošnimi klici „Fej!“ Nato burni prizori. Seja se je morala zaključiti.

Dunaj 24. oktobra. Danes se je poskušalo, doseči nekaj kompromis mej desnico in levico glede razvrščevanja desničarskih in levičarskih govornikov. Desnica je zahteve levice odklonila.

Praga 24. oktobra. V Skuču je bil na kontrolnem shodu aretovan neki rezervist, ker se je češki javil. Proti temu so navzočni župani odločno protestirali in potem odšli. Rezervisti, katerih je bilo 208, so na to začeli demonstrativno prepevati slovanske pesmi, na kar je bilo poklicano vojaštvo.

Brno 24. oktobra. Demonstracije proti vladi se razširjajo po vseh čeških mestih.

Opava 24. oktobra. Vlada je prepovedala rabo čeških in poljskih tiskovin pri sodiščih v Šleziji in ukazala, da se morajo tudi češkim in poljskim strankam izdajati samo nemške rešitve in odloki.

Bruselj 24. oktobra. Transvaalski poslanik dr. Leyds izjavlja, da ima zanesljivo zagotovilo, da Rusija in Francija ne dopustita aneksije Transvaala od strani Angleške.

London 24. oktobra. Trdi se, da so bila poročila o drugi zmagi Angležev pri Glencoe neosnovana. To mnenje podpira tudi vest, da je 900 Burov zopet naskočilo Glencoe.

Naš dunajski poročevalec nam telefonira danes:

Gosp. dr. Šusteršič je danes govoril z dr. Pacakom in z dr. Stran-skim. Oba ta poslanca sta bila pri meni. Gosp. dr. Stran-sky mi je dejal: Rekel sem dr. Šusteršiču, da je stvar s Karlonom točno taka, kakor je poročal „Slovenski Narod“. — Gosp. dr. Pacak mi je dejal, da je rekel dr.

Susteršiču, da se ni zgodila nikaka zamenjava; da je Kathrein na vprašanje, kaj ima njegova stranka proti dr. Ferjančiču, odgovoril, da se je od slovenske katoliške strani proti zopetni izvolitvi dr. Ferjančiča ščuvalo, on (Op. ured.: Pacak ali Kathrein?) pa da je s tem spravljal v zvezo dr. Šusteršičevo mnenje pred nekaj dnevi na Dunaju.

Odgovornost za to prepuščamo seveda zopet našemu poročevalcu.

V visokih in najvišjih krogih se pije **Messmerjev čaj**, kateri se zaradi svoje izvrstne dobrote priporoča od družine do družine. Ta čaj se smatra danes za najrazširjenijo marko. Zaboječki na poskušnjo po 50 kr. pri Antonu Stacul-u, Iv. Luckmann-a nasledniku, ter pri J. C. Praunseiss-u v Ljubljani.

II. (1899-1)

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborbo deluje

Melusina ustna in zobna voda
utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (19-43)
Iekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta šte. 1, zraven mesarskega mostu.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 16. Dr. pr. 954.

V sredo, dne 25. oktobra 1899.
Prvikrat v sezoni:

Prodana nevesta.
Komična opera v treh dejanjih. Spisal K. Sabina. Uglasbil B. Smetana. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Režiser g. Josip Nolti.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7¹⁵ uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

V četrtek, 26. oktobra: Stritarjeva igra „Logarjevi“ in opera „Cavalleria rusticana“.

Začetek izjemoma ob 7. uri.

Umrli so v Ljubljani:
Dne 20. oktobra: Roza Wagner, učenka, 17 let, Streliške ulice št. 6, vnetje možganske mreže. — Frančiška Skodlar, tovarniška delavka, 18 let, Velike čolnarske ulice št. 6, davica.

Dne 21. oktobra: Matilda Stiaral, kapelnikova vdova, 64 let, Sv. Petra cesta št. 64, mrtvud. Dne 22. oktobra: Marija Lotrič, zasebnega uradnika hči, 4 leta, Vožarski pot št. 3, vnetje možganske mreže in jetika.

V hiralnici:
Dne 21. oktobra: Jurij Skopec, delavec, 46 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji aralni tlak 736-0 mm.

Oktobr	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vet. ov:	Nebo	Pada- vina v 24 urah
23	9. zvečer	742.3	5.6	sl. jug	jasno	
24	7. zjutraj	741.3	0.7	sl. jzhod	megla	
	2. popol.	739.1	15.7	sl. jzhod	del. jasno	0.2 mm

Srednja večerajša temperatura 6.5°, nor-
male: 9.1°.

Dunajska borza

dne 24. oktobra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld.	60	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99		40	
Avstrijska zlatna renta.	117		55	
Avstrijska krona renta 4%.	99		55	
Ogerska zlatna renta 4%.	116		05	
Ogerska krona renta 4%.	95		05	
Avstro-ogerske bančne delnice	903			
Kreditne delnice.	368		25	
London vista.	120		75	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		97 ¹ / ₂	
20 mark.	11		77	
20 frankov.	9		57 ¹ / ₂	
Italijanski bankovci	44		65	
C. kr. cekini	5		70	

Vse vrednostne papirje preskrbuje **BANKA**
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Zahvala.

Za mnoge tolažilne dokaze sočutja ob grenki izgubi naše nepozabne, iskreno ljubljene matere, sestre, tašče ter stare matere, gospé

Matilde Stáral
roj. pl. Luszczynski
c. kr. kapelnika vdove

kakor za mnogobrojne vence se zahvaljujemo vsem, posebno c. kr. častniškemu koru 4. bramb. pešpolka, c. kr. godbenim navednikom 27. pešpolka, zadrugi slikarjev, kakor tudi vsem prijateljem in znancem najtopleje.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1899.

(1878) **Žalujoči ostali.**

Krtače za pôde

iz čistih rižovih korenin in
bičja, dalje (1883-15)

krtače za obleke, za likanje
in podobne ponuja najceneje
Alojzij Pavlišča
v **Kysperku, Češko.**

Zahtevajte cenike.

V Predvoru na Gorenjskem se odda s
1. novembrom 1899 v najem

gostilna in prodajalna.

Pogoji in vse podrobnosti se izvedo pri
lastniku hiše, **Fran Selanu v Predvoru,**
pošta **Tupalče, Gorenjsko.** (1925-2)

Učenec

za manufakturno prodajalno iz dobre rod-
bine se sprejme **takoj.** Prednost imajo dečki
z Gorenjskega ali iz mesta Kranj.

Več se izve v upravnistvu „Slovenskega
Naroda“. (1930-2)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** **doz**
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine
vare, H. b. Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto**
in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 4 m. zjutraj,
ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6 uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. **Proga iz Trbiža.**
Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic,
Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopo-
ludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Leuca, Št. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoludne osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Ko-**
čevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob
2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane drž. kol. v **Kamnik.** Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2 uri 5 m. popoludne, ob
6. uri 10 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji
vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Pri-**
hod v Ljubljano drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6.
uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6.
uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1206)

Št. 36.206.

Razglas.

Inženier gospod **Edvard Maier** tvrdke Siemens & Halske pričel bode
te dni po mestu meriti za zgradbo električne železnice v Ljubljani.

Ker izvrševanje teh del in naprava z istimi v zvezi stoječih potreb-
nih znamenj in belježek stoji pod javnim varstvom, opozarja se p. n. ob-
činstvo, naj dotičnih znamenj in bilježek nikari ne poškoduje in omenje-
nega gospoda inženierja kolikor mogoče podpira.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 24. oktobra 1899.

Na prodaj je

pri kolodvoru južne železnice v **Postojini**

okoli 2500 metrov jelovih suhih drv

po jako ugodni ceni, meter 1 gld.

Kdor želi kupiti naj se oglasi pri

Franu Jurcu

(1887-5)

lesotržcu v **Postojini.**

Drva se bodo prodajala na lici mesta skupno in tudi
na drobno od 2 metrov naprej.

Dobivajo se tudi preklane debele drva in tudi bukove po pogojenih
cenah.

Št. 27.442.

Na Dunaji, 9. oktobra 1899.

Z. 27.442.

Wien, am 9. October 1899.

Notica.

Pri c. kr. tobačni glavni tovarni
v Ljubljani se popolnjuje mesto

zdravnika

III. kategorije z letno nagrado 800 goldi-
narjev.

Podrobnosti so razvidne iz dotičnega
razglaš v listu „Wiener Zeitung“ in v
ljubl. nskem uradnem listu.

Razglas se tudi more vpogledati pri
c. kr. generalnem ravnateljstvu tobačne re-
žije na Dunaju, kakor tudi pri vseh c. kr.
tobačnih tovarnah.

Notiz.

Bei der k. k. Tabak-Haupt-Fabrik
in Laibach kommt die Stelle eines

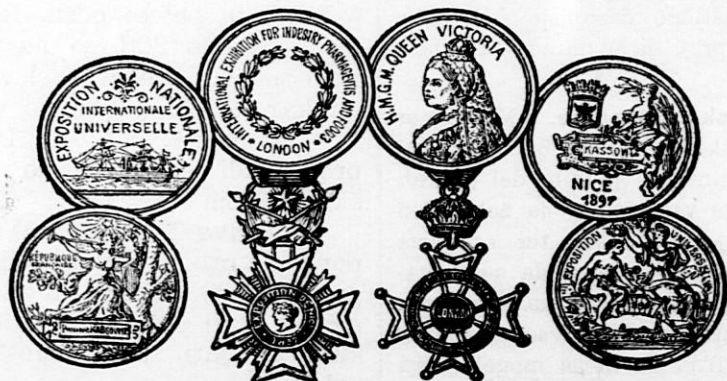
Fabriksarztes

III. Kategorie mit dem Jahreshonorare von
800 Gulden zur Besetzung.

Das Nähere ist aus der bezüglichlichen
Kundmachung in der „Wiener Zeitung“,
sowie aus dem in Laibach erscheinenden
Amtsblatte zu ersehen.

Die Kundmachung kann auch bei der
k. k. General Direction der Tabakregie in
Wien, sowie bei sämtlichen k. k. Tabak-
fabriken eingesehen werden. (1902-2)

Janko Traun
Anica grofica Lichtenberg
— poročena. — (1935)
V Ljubljani, dne 24. vinotočka 1899.

6 gld. zimski havelok iz kamelje dlake in više.
9 „ zimska obleka iz kamgarna ali iz ševiota in više.
12 „ zimska suknja, podšivana, v vseh barvah in više.
1 1/2 „ zimске hlače v vseh barvah in više.

Obleke za dečke in otroke jako lepe po čudovito nizki ceni.

1 1/2 gld. zimске damske ovratnike iz kosmatega blaga in više.
3 1/2 „ zimске jope, podšivane, zadnje moderne in više.

Damska konfekcija zadnje novosti do najfinejše kakovosti
in vender se prodaja vse čudovito ceno.

Naročila po meri se izdelata najfineje na Dunaju ter se ceno zaračunijo

kje ???

v angleškem skladišču oblek

LJUBLJANA, vogel Sv. Petra ceste, Resljeva cesta šte. 3.
Z velespoštovanjem

(1923-3)

Oroslov Bernatović.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolti.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.